

SUUREN VALIOKUNNAN LAUSUNTO 1/2007 vp

Valtioneuvoston selvitys Suomen kannoista EU:n perustuslakisopimusta koskeviin keskus- teluihin Saksan puheenjohtajakaudella

Valtioneuvostolle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunnan suuri valiokunta on 19 päivänä tammi-kuuta 2007 saanut valtioneuvostolta perustuslain 97 §:n mukaisen selvityksen Suomen kannoista EU:n perustuslakisopimusta koskeviin keskusteluihin Saksan puheenjohtajakaudella (E 149/2006 vp).

Valtioneuvosto on lisäksi antanut täydentäviä selvityksiä 20.4.2007, 1.6.2007 ja 6.6.2007 päivätyillä jatkokirjelmillä. Puheenjohtajamaan raportti Eurooppa-neuvostolle EU:n perussopimusten uudistamisesta sekä puheenjohtajamaan kysymykset yleisten asiain neuvoston asiaa käsittelevään istuntoon toimitettiin valiokunnalle valtioneuvoston 15.6.2007 päivätyllä jatkoselvityksellä.

Tämä lausunto perustuu valtioneuvoston jatkokirjelmään 1.6.2007, jonka sisällöstä valiokunta on perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla päättänyt, että valiokunnan jäsenten on noudatettava vaiteliaisuutta. Valtioneuvoston 6.6.2007 antama selvitys sisältää 1.6.2007 päivätyn selvityksen keskeisen sisällön ilman vaitiolomääräyksen perusteena olevia, Suomen neuvottelutavoitteiden saavuttamisen kannalta herkkiä kirjauksia.

Valtioneuvosto toimitti jatkokirjelmällään 20.6.2007 valiokunnalle puheenjohtajamaan 19.6.2007 päivätyn ehdotuksen sekä valtioneu-

voston ehdotusta koskevat kannanotot. Valiokunta on perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla päättänyt, että valiokunnan jäsenten on noudatettava vaiteliaisuutta jatkokirjelmän sisällöstä neuvottelujen päättymiseen asti.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- pääministeri Matti Vanhanen
- ministeri Ilkka Kanerva
- ministeri Astrid Thors.

Viitetiedot

Suuren valiokunnan arvio vuonna 2004 allekirjoitetusta perustuslakisopimuksesta sisältyy valtioneuvoston selonteon VNS 6/2005 vp johdosta annettuun valiokunnan lausuntoon SuVL 2/2006 vp sekä perustuslakisopimuksen hyväksymistä ja voimaansaattamista koskevasta hallituksen esityksestä HE 67/2006 vp annettuun valiokunnan lausuntoon SuVL 8/2006 vp.

Perustuslakisopimuksen valmistelleeseen hallitustenväliseen konferenssiin liittyvät eduskunnan vahvistamat Suomen tavoitteet on lueteltu valiokunnan lausunnossa SuVL 2/2003 vp sekä ulkoasiainvaliokunnan mietinnössä UaVM 4/2003 vp.

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Puheenjohtajavaltio Saksan tavoitteena on, että 21. ja 22.6.2007 kokoontuva Eurooppa-neuvosto päättäisi hallitustenvälisen konferenssin koollekutsumisesta. HVK:lle annettaisiin mahdollisimman selkeästi rajattu toimeksianto tarkistaa perustuslakisopimusta. HVK aloittaisi työnsä syksyllä 2007 ja saisi sen päätökseen viimeistään keväällä 2008 siten, että uusi perustuslakisopimus voisi tulla voimaan ennen vuoden 2009 Euroopan parlamentin vaaleja.

Valtioneuvoston selvityksessä käsitellään Eurooppa-neuvostossa hyväksyttävää HVK:n man-

daattia koskevia Suomen kantoja. Valtioneuvosto kannattaa HVK:n koollekutsumista Eurooppa-neuvostossa. HVK:n toimeksiannon suhteen pyrkimyksenä on, että perustuslakisopimuksen aineellista sisältöä avataan uusille neuvotteluille mahdollisimman vähän. Ne kysymykset, jotka eivät sisälly HVK:n mandaattiin, katsotaan jo sovituiksi osaksi uutta sopimusta. Kaikista tarvittavista muutoksista tulisi pyrkiä sopimaan kerralla; riitaisten kysymysten siirtämistä myöhempään ajankohtaan on vältettävä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Yleistä

Perustuslakisopimuksen hyväksymistä koskevasta hallituksen esityksestä antamassaan lausunnossa SuVL 8/2006 vp valiokunta totesi, että *"Perustuslakisopimus on kokonaisuutena valiokunnan mielestä selkeä askel eteenpäin Euroopan unionin kehittämisessä. Se selkeyttää unionin oikeusjärjestelmää ja tehostaa unionin toimintakykyä sekä vahvistaa unionin demokraattisuutta ja kansalaisten asemaa. Sopimus on kuitenkin lukuisia kompromisseja sisältävä kokonaisuus. Mikään jäsenvaltio — Suomi mukaan lukien — ei saavuttanut neuvotteluissa kaikkia tavoitteitaan. Tämän vuoksi valiokunta painottaa, että sopimuksen hyväksyminen eduskunnassa merkitsee sitoutumista sopimukseen kokonaisratkaisuna. Se ei sen sijaan merkitse sitä, että Suomen — tai minkään muunkaan sopimuksen jo hyväksyneen jäsenvaltion — voitaisiin katsoa sitoutuneen jokaiseen sopimuksen sisältämään yksittäiseen ratkaisuun tai määräykseen yhteydestään irrotettuna. Mahdollisten jatko-neuvottelujen osalta tämä tarkoittaa sitä sinänsä itsestäänselvää lähtökohtaa, että sopimuksen jo hyväksyneet jäsenvaltiot ovat sopimusmuutosten valmistelun suhteen samassa asemassa kuin*

sopimuksen hylänneet ja hyväksymättä jättäneet jäsenvaltiot." Valiokunta uusii tämän toteamuksen ja yhtyy siten valtioneuvoston selvityksestä ilmenevään yleiseen lähestymistapaan.

Valiokunta pitää valtioneuvoston tavoin tärkeänä, että unioni voisi jo yli kaksi vuosikymmentä jatkuneen uudistusprosessin jälkeen keskittyä normaaliin lainsäädäntötyöhön ja muiden tavoitteidensa toteuttamiseen. Vaikka perustuslakisopimus on kaikkien jäsenvaltioiden kertaalleen hyväksymä ja jäsenvaltioiden enemmistön ratifioima selkeä parannus nykysopimukseen nähden, sen muotoon ja yksityiskohtiin tulee voida asennoitua pragmaattisesti.

Valiokunta yhtyy valtioneuvoston HVK:n koollekutsumista puoltavaan kantaan. Valiokunta katsoo, että Eurooppa-neuvoston tulisi antaa HVK:lle selkeä ja rajattu toimeksianto, jonka perusteella Portugalin tai viimeistään Slovenian EU-puheenjohtajakaudella voidaan allekirjoittaa sopimus, joka säilyttää perustuslakisopimuksen aineellisen sisällön mahdollisimman pitkälle. Sopimuksen muotoon ja rakenteeseen tulee voida suhtautua joustavasti edellyttäen, että tällä edistetään sopimuksen materiaalsen sisällön hyväksymistä kaikissa jäsenvaltioissa.

Sopimuksen rakenne

Euroopan unionin perussopimusten selkeyttäminen ja yksinkertaistaminen oli perustuslaillisen sopimuksen valmistelleiden valmistelukunnan ja HVK:n neuvottelujen keskeisiä tavoitteita. Tavoite saavutettiin sikäli, että perustuslakisopimukseen kyettiin sisällyttämään aikaisempien sopimusten (Euratomia lukuunottamatta) aineelliset määräykset, liittymissopimusten edelleen oikeusvaikutteiset määräykset sekä EY-tuomioistuimen vakiintunutta oikeuskäytäntöä, kuten periaate unionin oikeuden etusijasta. On silti syytä tunnustaa, että sopimus jää kauas alkuperäisestä tavoitteesta eli sopimuksesta, joka itsessään tekisi unionin luonteen ja toiminnan kansalaisille ymmärrettäväksi. Näin ollen sopimuksen selkeys ei enää ole ratkaiseva argumentti sopimuksen jonkin rakenteen puolesta tai sitä vastaan.

Määräenemmistöpäätöksenteon käyttöalan laajentaminen sekä pilarijaon poistaminen ovat perustuslakisopimuksen keskeisiä parannuksia nykysopimukseen verrattuna. Määräenemmistöpäätöksenteon lisätty käyttö sisältyi Suomen neuvottelutavoitteisiin ja on jo sillä perusteella puolustettava.

Unionin pilarijaon poistaminen on tärkeää etenkin nykyisen III pilarin (poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa) alalla. Pilarijaon poistaminen merkitsisi, että näillä aloilla päätöksenteossa noudatettaisiin pääsääntöisesti unionin tavanomaista lainsäätämisyjärjestystä neuvoston tehdessä päätöksiä määräenemmistöllä. Komission pääsääntöisesti yksinomainen aloiteoikeus ja toimivalta valvoa unionin oikeuden noudattamista sekä EY:n tuomioistuimen toimivalta laajentuisivat myös nykyisen III pilarin asioihin. Sen sijaan nykyisen II pilarin (yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka) mukaiset erityiset päätöksentekosäännöt jätettiin perustuslakisopimuksessa käytännössä ennalleen.

Valiokunta katsoo, että poliisiyhteistyön ja rikosasioita koskevan oikeudellisen yhteistyön alalla pilarijaon poistamisen arvo on varsinkin päätöksenteon avoimuuden, läpinäkyvyyden ja tehokkuuden lisäämisessä.

Mikäli sopimusneuvotteluissa avataan perustuslakisopimuksen keskeisiä sisällöllisiä ratkaisuja, valiokunta muistuttaa, että Suomen aikaisemmat tavoitteet ovat edelleen voimassa ja että tällöin on nostettava keskusteltavaksi muun muassa Eurooppa-neuvoston pysyvä puheenjohtajuus, yksinkertaisen kaksoisenemmistön käyttöönotto sekä määräenemmistöpäätöksenteon perustuslakisopimusta laajempi käyttö.

Valiokunta yhtyy valtioneuvoston näkemyksiin sopimuksen rakenteesta. Valiokunta katsoo, että perustuslakisopimukseen sisältyvän määräenemmistöpäätöksenteon käytön laajentamisen sekä pilarijaon poistamisen on sisällyttävä myös uuteen perussopimukseen.

Sopimuksen keskeinen sisältö

Valiokunta yhtyy valtioneuvoston selvityksen näkemykseen, jonka mukaan sopimuksen unionin määrittelyä ja tavoitteita koskeva keskeinen asiasisältö tulee säilyttää ja etenkin toimielimiä koskevaa kokonaisratkaisua ei tule avata uudelleen neuvoteltavaksi.

Unionin perusoikeuslottuvuuden osalta valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että ihminen ja perusoikeuksien suojan parantaminen kuuluu Suomen EU-politiikan pitkäaikaisiin periaatteellisiin tavoitteisiin. Tavoitteiden toteuttamisen keskeisiä välineitä ovat sekä unionin liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen että EU:n perusoikeuskirjan oikeudellistaminen.

Valiokunta katsoo, että unionin liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen on välttämätöntä sekä poliittisena arvovalintana että Euroopan oikeudellisen yhtenäisyyden vuoksi.

EU:n perusoikeuskirja on pitkälti unionissa olemassa olevien perusoikeuksien kodifointia. Se ei laajenna unionin toimivaltaa uusille aloille. Perusoikeuskirjan keskeinen merkitys on siinä, että kansalaisille tehdään nähtäväksi heidän oikeutensa, jotka voidaan tarvittaessa myös toteuttaa unionin lainkäyttöelimissä.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että perusoikeuskysymysten käsittelyllä perussopimuksessa on merkittäviä poliittisia heijas-

tusvaikutuksia useilla aloilla. Valiokunta mainitsee esimerkkinä unionin tiivistyvän yhteistyön poliisiyhteistyön ja rikosoikeudellisen yhteistyön alalla, jossa jo nyt sisäisen turvallisuuden ja kansalaisvapauksien keskinäinen tasapainottaminen ovat vilkkaan keskustelun kohteena. Myös unionin ulkosuhteiden alalla suhtautuminen ihmis- ja perusoikeuksiin on keskeisiä neuvottelun kohteena olevia kysymyksiä, joissa perussopimuksen suhteen tehtävä ratkaisu voidaan mieltää joko unionin perusoikeuslottuvuuden vahvistamisena tai siitä perääntymisenä.

Valiokunta katsoo valtioneuvoston tavoin, että Suomen tulee Eurooppa-neuvostossa pitää tavoitteenaan, että perustuslakisopimuksen sisältämät perusoikeusjärjestelmän uudistukset toteutetaan. Valiokunta pitää välttämättömänä, että mahdollistetaan Euroopan unionin liittyminen Euroopan ihmisoikeussopimukseen sekä että perusoikeuskirjasta tulee oikeudellisesti velvoittava. Valiokunta pitää tärkeänä, että päätös liittymisestä Euroopan ihmisoikeussopimukseen voidaan tehdä määränemmistöllä ja ilman ratifiointia.

Valiokunta yhtyy valtioneuvoston käsitykseen, jonka mukaan perustuslakisopimuksen unionin politiikkoja ja toimintaa koskevan III osan uudistusten sisältö tulee sisällyttää uuteen sopimukseen. Näitä uudistuksia on suurelta osin mahdotonta erottaa perustuslakisopimuksen toimielinratkaisusta, joka tulee säilyttää koskemattomana.

Sopimuksen täydentäminen tai tarkentaminen

Valiokunta yhtyy valtioneuvoston pidättyvään näkemykseen uuden perussopimuksen täydentämisestä julistuksilla tai pöytäkirjoilla tahi sopimustekstiä täydentämällä. Valiokunta katsoo, että unionin uskottavuuden kannalta olisi syytä välttää yleisemminkin oikeudellisten asiakirjojen rasittamista sellaisilla kirjauksilla, joilla ei

ole todellista merkitystä unionin toiminnalle. Suomen tulee kuitenkin olla valmis suhtautumaan pragmaattisesti sellaisiin ehdotuksiin, jotka edistävät tavoitteena olevaa perussopimuksen hyväksymistä vuoteen 2009 mennessä.

Laajentumiskriteerien osalta valiokunta suhtautuu torjuvasti ehdotuksiin, joiden mukaan esimerkiksi Kööpenhaminan Eurooppa-neuvoston vuonna 1993 hyväksymät jäsenyyskriteerit sisällytetään sopimukseen. Osin poliittisluontoisten kriteerien käsittelemistä oikeusnormeina voidaan pitää virheellisenä lähestymistapana.

Suomen eduskunta on suhtautunut pidättyvästi perustuslakisopimuksessa tehtyihin, *kansallisten parlamenttien aseman* vahvistamiseen pyrkiviin järjestelyihin. Eduskunnan näkemyksen mukaan keskeisin kansallisten parlamenttien asemaan liittyvä ongelma on se, että useimmissa jäsenvaltioissa parlamentin valtiosäännön mukainen rooli keskeisenä valtioelimenä ei toteudu valtion EU:ta koskevassa päätöksenteossa. Perustuslakisopimuksen järjestely ei vaikuta tähän.

Valiokunta muistuttaa, että EU:n jäseninä ovat jäsenvaltiot, joilla voi olla unionin toimielimissä vain yksi kansallinen kanta. Jäsenvaltioiden johtavina valtioeliminä kansallisten parlamenttien tehtävänä on vaikuttaa maansa EU:n neuvostossa ilmaisemiin kantoihin.

Valiokunta toteaa, että kansallisten parlamenttien aseman sinänsä tarpeellinen vahvistaminen on saavutettavissa ensisijaisesti jäsenvaltioiden sisäisin järjestelyin. Valiokunta suhtautuu kielteisesti ehdotuksiin, jotka antaisivat sopimuksella kansallisille parlamenteille institutionaalisen aseman EU:n päätöksenteossa tai olisivat omiaan irrottamaan kansallisia parlamenteja kansalliseen kannanmuodostukseen liittyvästä roolistaan. Erityisesti valiokunta suhtautuu kielteisesti kaikkiin sellaisiin ehdotuksiin, joiden mukaan kansalliset parlamentit voisivat suoraan keskeyttää unionin lainsäädännön käsittelemisen.

Terminologia ja unionin tunnukset

Valiokunta yhtyy valtioneuvoston joustavaan suhtautumiseen sellaisiin perustuslakisopimuksen symbolisiin muutoksiin kuin sopimuksen nimien ja muiden termien muuttamiseen. Valiokunta pitää unionin tunnuksia (lippu, hymni, tunnuslause, raha, Eurooppa-päivä) koskevan artiklan poistamista perussopimuksesta hyväksyttävänä.

Lausunto

Lausuntonaan suuri valiokunta ilmoittaa,

että valiokunta yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan lausunnon perusteluosasta ilmenevin tarkennuksin ja

että valiokunta edellyttää, että eduskunnan osallistuminen Suomen kansallisten kantojen muodostamiseen Eurooppa-neuvostossa ja tulevassa HVK:ssa toteutuu jo vakiintuneiden, hyviksi havaittujen menettelytapojen mukaisesti.

Helsingissä 20 päivänä kesäkuuta 2007

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Erkki Tuomioja /sd
vpj. Eero Akaan-Penttilä /kok
vpj. Antti Kaikkonen /kesk
jäs. Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Hannakaisa Heikkinen /kesk
Heli Järvinen /vihr
Timo Kaunisto /kesk
Matti Kauppila /vas
Markku Laukkanen /kesk
Ville Niinistö /vihr
Håkan Nordman /r
Tuija Nurmi /kok
Sari Palm /kd

Kari Rajamäki /sd
Kimmo Sasi /kok
Jouko Skinnari /sd
Timo Soini /ps
Esko-Juhani Tennilä /vas
Tuulikki Ukkola /kok
Antti Vuolanne /sd
vjäs. Timo Kalli /kesk
Krista Kiuru /sd
Miapetra Kumpula-Natri /sd
Tapani Tölli /kesk
Henna Virkkunen /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Peter Saramo.

ERIÄVÄ MIELIPIDE 1

Perustelut

Oikeiston johtamana EU on keskittynyt avaamaan markkinoita, alentamaan veroja, vähentämään sääntelyä ja valtion tukitoimia sekä lisäämään työmarkkinajoustoja. Tällä politiikalla EU ei ole saanut eikä ansainnut eurooppalaisten ihmisten luottamusta.

Sosiaalista Eurooppaa rakentavat voimat olivat pettyneitä myös EU:n perustuslakiluonnokseen, joka sekä heijasteli enemmän markkinavoimien kuin ihmisten tarpeita. Eduskunnan käsitellessä EU:n perustuslakiluonnosta kesällä 2006 Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä äänesti sopimusesityksen hyväksymistä vastaan.

Ranskan ja Hollannin kansojen hylättyä EU:n perustuslakisopimuksen edessä ovat uudet neuvottelut. Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä lähtee siitä, että Suomen on niissä ajettava korjauksia perustuslakiesitykseen. Hallituksen tulee nostaa keskeiset muutostarpeet esille Eurooppa-neuvoston kokouksessa HVK-mandaatista päätettäessä.

Keskeisiin tarvittaviin muutoksiin kuuluu kysymys äänivallan jaosta määräenemmistöpäätöksiä tehtäessä. Perustuslakiesityksen ehdottama malli 55/65 (55 % jäsenmaista ja 65 % kansalaisista) pitää sisällään kolmen suuren jäsenen veto-oikeuden, mikä vaikuttaisi kaikkeen unionin päätöksentekoon.

Suomen tuleekin nostaa Eurooppa-neuvostossa ja HVK:ssa esille alkuperäinen tavoitteensa ns. yksinkertaisesta kaksoisenemmistöstä määräenemmistön määrittelyssä.

Suomi ei alun perin kannattanut Eurooppa-neuvoston pysyvän puheenjohtajan eli EU:n presidentin viran muodostamista kiertävän puheenjohtajuuden tilalle. Esitykseen kuitenkin taivutettiin, vaikka se lisäisi EU:n valtaa jäsenmaihin nähden. Jatkoneuvotteluissa Suomen tulee palata alkuperäiseen kantaansa.

Vaikka perustuslakiesityksessä määräenemmistöllä tehtäviä päätöksiä esitetään lisättäväk-

si, niitä ei kuitenkaan olla ulottamassa yritys- ja ympäristöverojen minimeistä päättämiseen. Tämä tavoite verokilpailun rajoittamiseksi tulee nostaa esille neuvottelujen uudesta sopimuksista alkaessa.

Vasemmistoliitto kantoi — ja kantaa yhä — huolta myös perustuslakiesitykseen liittyvästä EU:n militarisoinnista ja siitä, ettei EU:lle muodostettujen sotilasjoukkojen liikkeellelähtö edellyttäisi YK:n mandaattia. Mukanaolo ns. rakenteellisessa yhteistyössä voi lisäksi merkitä meille vaateita lisätä omia sotilaspansostuksiamme.

Vasemmistoliitossa on arvostettu perusoikeussäädösten sisällyttämistä EU:n perustuslakiesitykseen. Uusliberalistisimpien EU-valtioiden vaatimukseen perusoikeussäädösten vesittämiseen uudessa sopimuksessa ei tulekaan suostua.

Perustuslaista päättämisen yhteydessä esitimme kansanäänestyksen järjestämistä silloisesta sopimusesityksestä. Mielestämme kansalaisten on saatava päättää siitä, onko HVK:sta valmistuva uusi sopimusluonnos Suomessa hyväksyttävissä.

Edellä olevaan viitaten esitämme suuren valiokunnan kannaksi seuraavaa:

Suuri valiokunta edellyttää, että HVK-mandaatista Eurooppa-neuvostossa päätettäessä Suomen hallitus toimii siten, että

— HVK:ssa aloitetaan uudet neuvottelut määräenemmistöpäätöksiin tarvittavan äänivallan jaon muuttamiseksi perustuslakiesityksessä olevasta suurista jäsenmaita suosivasta 55/65 kaksoisenemmistöstä jäsenmaiden tasavertaisuutta toteuttavaksi,

— *Eurooppa-neuvostolle esitettyä pysyvää EU-presidentin virkaa ei perusteta,*
— *otetaan käsittelyyn myös yritys- ja ympäristöverojen minimien säätäminen määräenemmistöllä hyvinvointivaltioiden pohjaa rapauttavan verokilpailun torjumiseksi,*

— *päätetään YK:n mandaatin edellyttämisestä EU:n taistelujoukkoja toimitaan asetettaessa ja*

— *pidetään kiinni perustuslakiesityksen sisältämien perusoikeuksien sisällyttämisestä uuteen EU-maiden sopimukseen vesittämättöminä.*

Helsingissä 20 päivänä kesäkuuta 2007

Matti Kauppila /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas

ERIÄVÄ MIELIPIDE 2

EU-perustuslain elvyttäminen uuden HVK:n kautta on vanhan puuron lämmitämistä. EU-perustuslakihankkeen ydinsisältöä ei ole tarkoitus muuttaa vaan saada se myyvämpään muotoon, kuitenkin niin, että EU:n liittovaltiollistuminen etenee.

Sopimus EU:n perustuslaista, tai miksi sitä nyt aiotaankaan nimittää, jyrää oman perustuslakimme ja samalla valtiosääntömme, jonka mukaan ylin valta, valtiovalta, Suomessa kuuluu kansalle, lainsäädäntövalta kansan valitsemalle eduskunnalle ja tuomiovalta riippumattomille oikeusistuimille. Tämä perustuslakimme ydinsisältö mitätöityy, jos EU:n perustuslaki, joka on oman perustuslakimme yläpuolella, tulee voimaan maassamme.

Tähän asti EU-lainsäädännön ensisijaisuus jäsenmaiden lainsäädäntöön nähden on perustunut EY-tuomioistuimen tulkintaan Maastrichtin sopimuksesta. Nyt Euroopan unionin lainsäädäntö määrätään jäsenmaiden perustuslakien ja muiden lakien yläpuolella olevaksi EU:n perustuslain I-6 artiklassa. Sama perustuslaki sisältää säädökset jäsenmaiden oikeusistuimien yläpuolella olevasta unionin tuomioistuimesta, johon kuuluvat Euroopan tuomioistuin, yleisen oikeusasteen tuomioistuin ja erityistuomioistuimia.

Vain valtioilla on perustuslaki. Perustuslaki tekee EU:sta valtion. Koska valtiot ovat myös oikeushenkilöitä, EU:n perustuslain I-7 artiklassa säädetään varmemmaksi vakuudeksi, että unioni on oikeushenkilö. Tämä tarkoittaa sitä, että EU voi solmia kansainvälisiä sopimuksia, jotka suoraan sitovat jäsenmaita. EU-valtion syntyminen tehdään tietäväksi heti perustuslain ensimmäisessä artiklassa. Siinä todetaan, että tällä perustuslailla "perustetaan Euroopan unioni". Perustuslailla syntyy EU-valtio nykyisen vailla oikeushenkilöllisyyttä olevan EU:n tilalle.

Tällä perustuslailla lopetetaan jäsenmaiden suvereniteetti ja valtiollinen itsenäisyys, siltä osin kuin niitä vielä on jäljellä. Sopimus EU:n perustuslaista, joka voimaan tullessaan muuttuu

EU:n perustuslaiksi, on johdonmukaista jatkoa Maastrichtin, Amsterdamin ja Nizzan sopimukselle tiellä kohti lopullista päämäärää, Euroopan liittovaltiota, jossa kaikkia siihen kuuluvia maita ja kansoja hallitaan yhdestä keskuksesta yhteisellä lainsäädännöllä.

EU:n perustuslaki sisältää valtion symbolit, valtioelimet ja niiden toimivaltajaon sekä kansalaisten perusoikeudet. Perustuslaissa unionin rahaksi ilmoitetaan euro, vaikka suuri osa EU-maista käyttää omaa valuuttaa. Tämä kaikki kertoo euroliitin halusta tehdä EU:sta liittovaltio.

Laajaa unionia ei ole mahdollista hallita nykyisellä EU:n päätöksentekojärjestelmällä. Tämän vuoksi perustuslaissa laajennetaan määränemmistöllä tapahtuva päätöksenteko kosemaan jokseenkin kaikkia muita asiaryhmiä paitsi ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Tämä minimoi väistämättä Suomen ja muiden pienten jäsenmaiden mahdollisuuden vaikuttaa unionissa tehtäviin päätöksiin. Ainoa, missä Suomen panos kasvaa, on jäsenmaksusuus.

Määränemmistöpäätökset ja äänivaltajako suosivat suuria maita. Suomen pitäisi tukea Puolaa, kun se esittää oikeudenmukaisempaa äänivaltajakoa.

Puheet, että EU:n perustuslaki ei olennaisesti muuta nykyistä tilannetta, ovat kansalaisten taroituksellista harhauttamista ja harhaanjohtamista. EU-valtion syntyminen, EU:n oikeushenkilöllisyys, perustuslakiin sisältyvä säädös unionin lainsäädännön ensisijaisuudesta, unionin toimivallan ujuttaminen entistä enemmän myös rikoslain puolelle ja määränemmistöllä tehtävien päätösten huomattava kasvu ovat erittäin merkittäviä muutoksia, joiden vähättely on röyhkeää kansalaisten aliarvioimista ja poliittisen tarkoituksenmukaisuuden asettamista lain edelle.

Valtiovalta Suomessa kuuluu kansalle, joka luovuttaa sen neljäksi vuodeksi kerrallaan eduskunnalle. Tällä ei ole oikeutta luovuttaa sitä edelleen, niin kuin nyt tehdään. En hyväksy Suo-

men kansalle ja vielä syntymättömille suomalaisille sukupolville kuuluvan valtiovallan siirtämistä Euroopan unionille.

Maamme liittäminen EU:hun lakkautti mm. oman, itsenäisen maatalous- ja aluepolitiikan. Ensin pantiin matalaksi maanviljelijät, minkä jälkeen vuorossa ovat toimintojaan ulkomaille siirtävien suuryritysten työttömiksi joutuvat työntekijät. EU:n säätämä pääomien vapaa liikkuvuus on johtanut mm. siihen, että jo huomattavasti yli puolet suomalaisen metsäteollisuu-

den työpaikoista on maamme rajojen ulkopuolella.

Euroopan unionin perustuslaki on ratkaiseva askel liittovaltio-EU:n suuntaan. Suomen ei pidä hyväksyä oman itsenäisyytensä ja suvereniteettinsa kaventamista.

Mikäli Suomi kuitenkin hyväksyy uuden EU-perustuslain valmistelun aloittamisen, on jo tässä vaiheessa ilmoitettava, että hallitus alistaa mahdollisen ratkaisun kansanäänestykseen, jossa Suomen kansa saa sanoa viimeisen sanan.

Helsingissä 20 päivänä kesäkuuta 2007

Timo Soini /ps